
Een verantwoorde looneis

Paul de Beer

Amsterdams Instituut voor ArbeidsStudies (AIAS)

De Burcht (Centrum voor
Arbeidsverhoudingen)

DE BURCHT
Centrum voor Arbeidsverhoudingen

Twée problemen

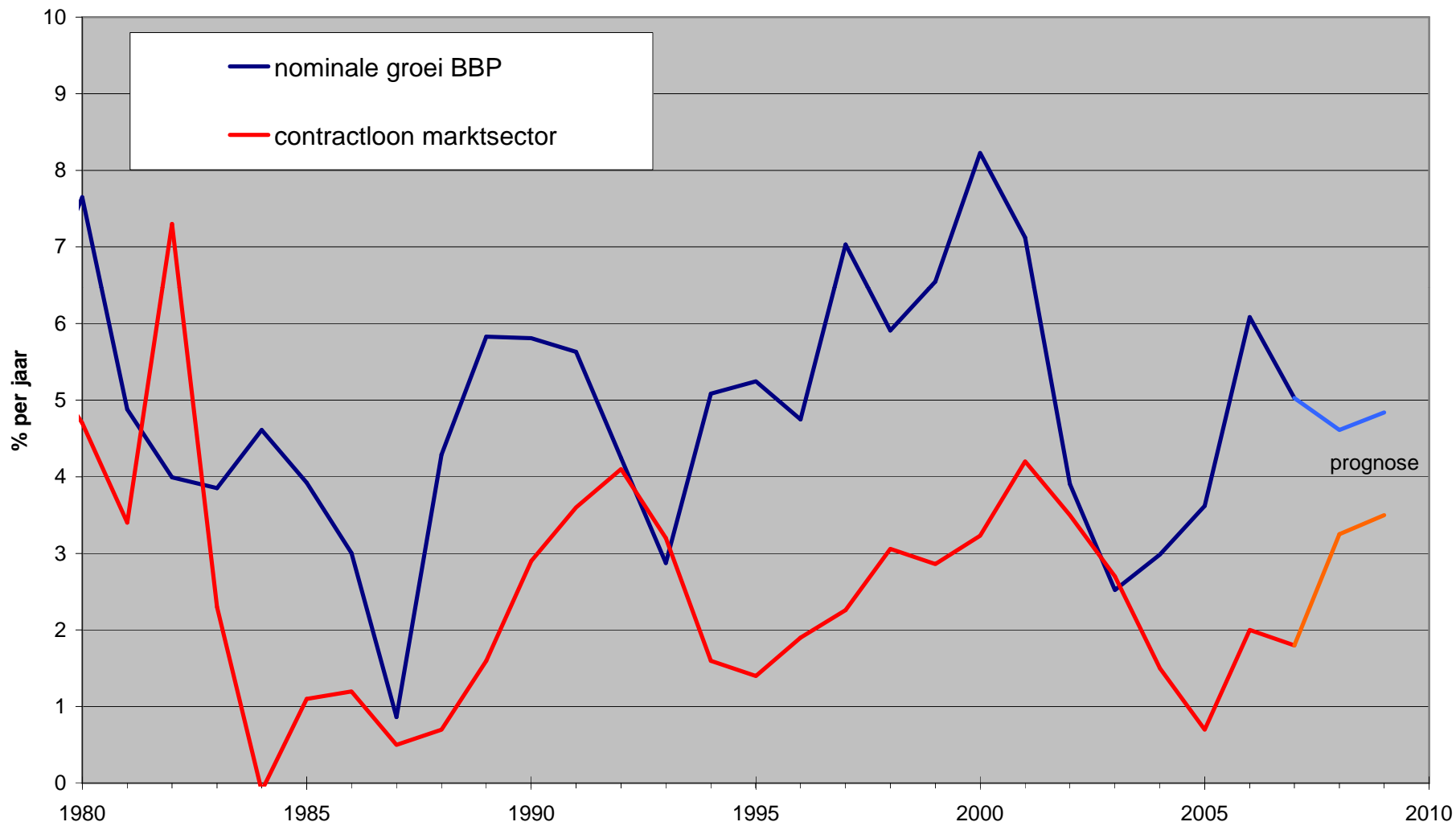
1. Lonen reageren te traag op economische conjunctuur
  2. Lastige keuze tussen strijdige doelen
-

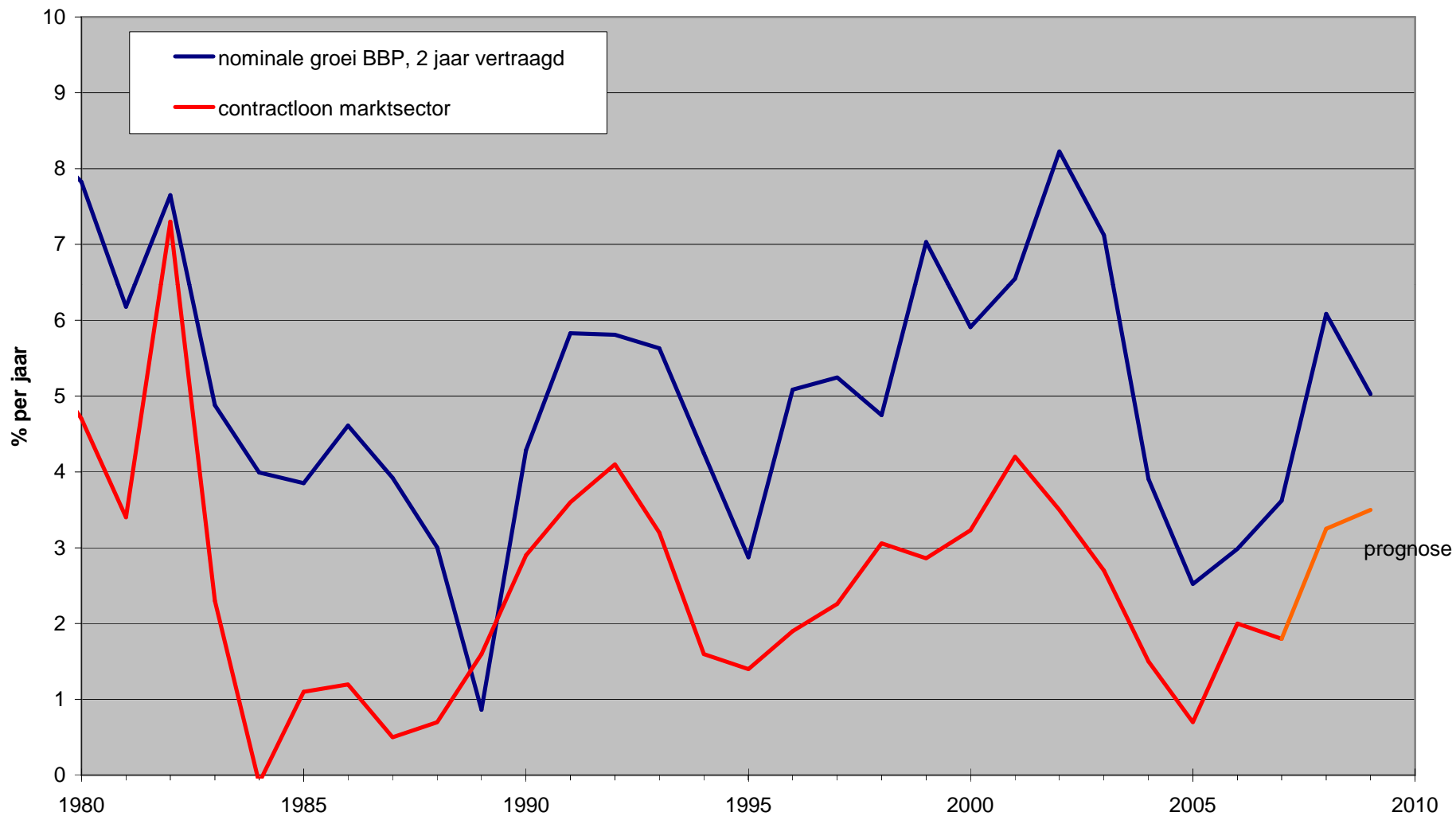
1. Lonen reageren traag

- Loonformule voor 2009 gebaseerd op gemiddelde ontwikkeling in 2007, 2008 en 2009
  - Afspraken over loonmatiging meestal pas twee jaar na de omslag in de conjunctuur
-

Nominale economische groei en loonstijging, 1980-2009

Nominale economische groei (2 jaar vertraagd) en loonstijging, 1980-2009

Oplossing

- Lonen automatisch koppelen aan resultaten van bedrijven ('winst- en verliescompensatie')
  - Structurele loonontwikkeling verandert niet, alleen de timing
  - Probleem: er is nooit een gunstig moment
  - Alternatief: groeiend aandeel van winstdeling e.d.
-

---

2. Strijdige doelen

- Koopkrachtbehoud
  - Werkgelegenheidsgroei
  - Verbetering collectieve voorzieningen
  - Koppeling sociale uitkeringen
  - Lastenverlichting
-
- Wouter Bos: “Dat gaat niet allemaal tegelijk, en dan zeg ik, het is kiezen mensen, kiezen”
-

Weinig ruimte in 2009

- Economie in euro's groeit met 4,8%
  - Prijsstijging: 3,5%
  - Reële groei: 1,25%
  - Beroepsbevolking groeit met 0,75%
  - Over: 0,5% voor:
    - Koopkracht
    - Participatiegroei
    - Meer/betere collectieve voorzieningen
-

Conclusie

- Weinig ruimte voor koopkrachtverbetering
  - Focus verleggen naar andere, immateriële kwesties
-